Franqueig concertat

JUSTICIA SOCIAL

ORGAN DE LA UNIÓ SOCIALISTA DE CATALUNYA

Fer pagar a l'organització les suposades equivocacions d'un individu és un acte de derrotisme.

(Acció Cooperatista - Editorial)

Editorial

Aniversari

De l'aniversari ningú no pogué dir-ne un mot. Ni ells ni nosaltres. Ja ens pensem perquè ho feren això. No parlant-ne, ningú no se'n recordarà — deurien dir-se.

La filosofia és «genial», sens dubte, però... ¿voleu dir que la gent és tan desmemoriada?

Aleix Castells

Segon aniversari de la seva mort

Es compleixen, en aquest mes d'octubre, dos anys que va deixar-nos per a sempre el gran militant i mestre en socialisme Aleix Castells, de Roda del Ter.

Com que no ens fou possible recordar-lo ara fa un any per causes prou conegudes, ho farem avui.

Castells, de molt jove, fou un militant i propagador de les nostres idees. La seva mare, una bona dona, però extremadament fanàtica, no podia suportar ni admetre que el seu fill, que era envers ella tot bondat i amor, deixés de concórrer els diumenges, a missa. A l'hora oportuna solia, de lluny, seguir-lo i vigilar-lo. Ell, que no ho ignorava, per no disgustar-la entrava a l'església i tornava a sortir-ne quan suposava que la seva mare ja no l'espiava.

Però, ai!, que, poc a poc, el fanatisme d'aquella dona anà refredant-se, refredant-se, i acabà per apartarse de les pràctiques religioses. Era el socialisme que havia triomfat sobre la rutina i tradició religiosa.

Aleix ha estat un model de fill, d'espòs, pare, avi i company de treball, i posseïa, alhora, envejables condicions d'humanista.

Com a socialista, odiava tota idea nacionalista. Malgrat això era un veritable defensor de les llibertats autonòmiques de Catalunya.

Jo vaig dir davant de les seves despulles: «Tu, Aleix, has mort, i a Roda s'ha post el sol.» Fatalment no vaig equivocar-me.

Es clar que, en dir això, em referia a la Cooperativa de Producció de Teixits, de la qual ell tant s'havia preocupat i tants disgustos li havia causat, i tot per tal d'augmentar la prosperitat de l'entitat i el benestar dels treballadors en ella ocupats. ¡Pobres obrers de la Cooperativa del Ter!

Des de la mort del company Aleix que ha empitjorat la situació dels obrers. Actualment són la gent més explotada de tota aquesta comarca.

Per altra part, dissortadament, entre els deixebles de l'Aleix Castells a Roda no existeix la cohesió i harmonia desitjables. Es una veritable llàstima! Social i cooperativament si hom no els emmena vers els propis viaranys acabaran desconectant-se copats per la F. A. I.

¡Com el trobem a faltar, ara, a l'Aleix Castells! Descansi en pau, i rebin, amb motiu del segon aniversari de la seva mort, les seves filles i altres familiars, prova palesa del nostre condol.

J. CODINA

Els perseguits

S'han acabat les obres de reforma del penal de Figueres. Ara fóra oportú traslladar-hi els condemnats que estan al penal de Pamplona. La població de Figueres protestava quan el seu castell era utilitzat com a presidi comú, però en canvi es faria un honor d'atendre els condemnats polítics, algun dels quals no té prou salut per resistir climes durs com el de Pamplona i altres.

Per cert, recordem que arran de la condemna del nostre darrer Govern el ministre cedista de Justícia prometé que els seus membres serien duts a un penal de Catalunya. Com és natural, el ministre cedista va tenir paraula de... ministre cedista, cosa que altrament no sorprèn ningú.

Anvers, Port: Barcelona...

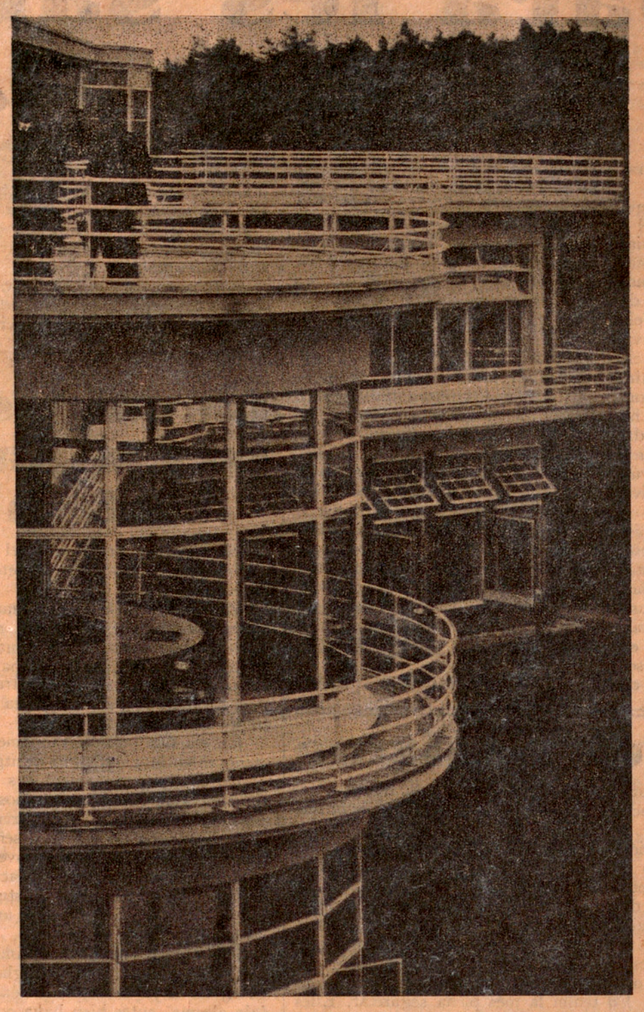

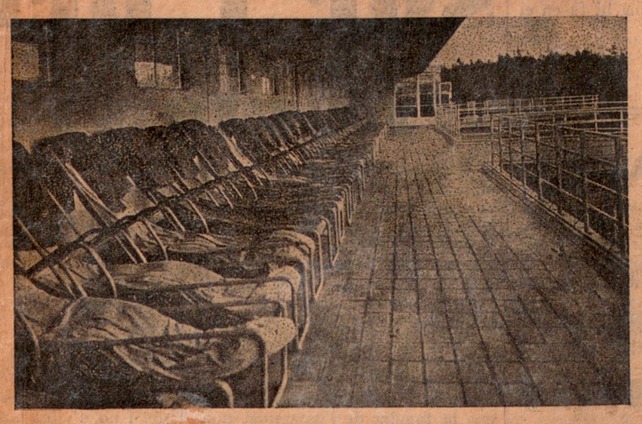

Mentre els obrers belgues, sense ajut oficial ni particular, fan aquestes obres, a Barcelona hi ha companys portuaris que no han cobrat un cèntim fa tres mesos.

Alguns aspectes colpidors de l'esplèndi. Sanatori "De Mik", obra realitzada pels companys obrers portuaris —socialistes— d'Anvers.

Arreu, arreu, i, sobretot, en aquells països que encara no han pogut arribar al grau de perfeccionament collectiu, propugnat pel socialisme en els seus diferents matisos, els homes que es titllen de tals, s'esforcen a plasmar llur ideari amb obres sòlides de reconstrucció, perquè siguin la pauta a seguir com exemple de força i voluntat, i per tal de demostrar als escèptics, als no iniciats i als pusillànimes, quina és l'obra de perfeccionament social i collectiu que hom ha de portar a cap, per tal de despullar-los de prejudicis i emportar-los al camp de les collectivitats.

Els cristians, en els inicis de llur doctrina, foren uns platònics embadalits i ingenus que creguereu de bona fe poder transformar el món solament inculcant als homes les bondats de llur doctrina. Els catòlics, —espècie d'aprofitadors del cristianisme— els desplaçaren amb facilitat a causa de llur visió més clara i pràctica de les necessitats dels homes.

Els catòlics són forts i poderosos, perquè llur principal mètode de captació ha consistit en emmirallar les gents bastint un món d'artificis, i teixint un poema magnífic damunt la vida d'un home, que per tal d'ésser-ho, en tota l'extensió de la paraula, sapigué ofrenar la vida per uns ideals.

Aquest bell exemple de sacrifici, que s'ha donat en totes les edats de la història en tots els països i races, així com en tots els estaments que han commocionat la societat pel millorament de la humanitat, ningú, com ells, no l'ha sabut tan destrament explotar. Mitjançant les greus i sumptuoses construccions, embadaliren els pobles i això, ben amanit amb discursos prometedors de benaurances eternes, atreient-se com hipnotizades, les masses crèdules i assedegades de justícia, i, el negoci fructificà tant, que pels segles dels segles, encara els dura: això sí, amb tendència a disminuir, i, en alguns països, bandejats gairebé completament.

Com exemple de ço que deixem dit, podem adduir que per la germanor de les Mutualitats a Catalunya ha fet més la construcció i bon govern de la «Mutualitat L'Aliança» que el sosteniment defectuós de tots els Hospitals, fent que cada dia més, el poble es doni compte de la seva pròpia capacitat.

Lluny de nosaltres està la idea de creure ni propugnar — entengui's bé — que hem de seguir les petjades d'aquests senyors, per a la transformació de la societat actual, en una altra de més humana i social. Nosaltres, en les excelsituds del desconegut, no tenim temps, ni volem trencar-nos-hi el cap. En la nostra adolescència, desgraciadament, ens entaforaren tantes coses que encara no hem pogut descapdellar, que hem optat per no enlairar-nos més i tocar de peus a terra. Però sí que creiem que hem de realitzar quelcom que plasmi la nostra potencialitat, ensems que desfaci la llegenda segons la qual som destruïdors i no constructors.

No n'hi ha prou de dir d'una faisó estentòria: volem! sinó que és preferible, no criidar massa i fer: així, quan hom gosi preguntar: qui sou? què voleu?, simplement respondre'ls, tot ensenyant-los les obres portades a cap: això som nosaltres! I en la nostra obra queda condensada tot el nostre valer, les nostres aspiracions i els nostres neguits.

En els pobles d'una mentalitat tan endarrerida com Espanya, per culpa dels que durant segles l'han menat pel camí de la ignorància, són encara molts els qui no creuen en la bondat de les idees, si aquestes no van precedides d'obres sòlides i duradores, i no segueixen cap directriu, si abans no veuen que una minoria s'ha trencat les costelles, ha passat fora gana i la meitat de la seva vida l'ha passat a les ergàstules. Aleshores sí es lliuren en cos i ànima. Abans, però, no han pogut capir que l'obra de redreçament social, ha d'ésser obra de les fortes collectivitats, i no de les minories per molt selectes i audacioses que siguin. La culpa, tanmateix, no és de les mases, sinó del llarg procés històric que ha viscut el poble i les moltes defeccions i enganys que en el transcurs del temps ha constatat.

Ens han portat a aquestes disquisicions, dos fets: un, el record inesborrable que més ha colpit la nostra sensibilitat d'home i de socialista. La visita que férem l'any passat al Sanatori «De Mik» obra portada a cap pels obrers portuaris i socialistes d'Anvers; l'altre, la visió descoratjadora de descomposició que ve donant el port de Barcelona.

Mentre a un port —Anvers— els obrers es desviuen per tal d'arrabassar d'una mort prematura llurs germans de classe i alleugerir-los dels sofriments de la tuberculosi, contreta en l'exercici de llur ingrat ofici; en l'altre — Barcelona — hi ha una colla d'homes que després de fer-los tastar la mel de la jubilació i d'un repòs ben guanyat, puix que tots passen dels 60 anys, amb excepció del que està esgotat físicament avui, després d'haver-los dit que si seguien les directrius de mant sindicat, (per cert —segons ells— socialista) molt ben relacionat amb la patronal portuària, res no els havia de mancar. Avui, repetim, no poden ni menjar, puix que ja fa tres mseos que no cobren.

La demagògia emprada fa tres anys per tal de dur els obrers portuaris envers els sindicats de caire patronal revestits o abillats amb ropatges obreristes, a no trigar molt, (puix que també sabem esperar les circumstàncies propícies), sabrem dilucidar-la i treure'n les ensenyances, perquè aitals fets no tornin a produir-se per vergonya de la classe obrera, no solament del port, sinó en general. Per a donar idea de l'esforç gegantí portat a cap pels obrers portuaris d'Anvers, adherits al Partit Socialista Belga, extraurem del nostre report la descripció que férem del Sanatori «De Mik».

A 15 quilòmetres de la ciutat d'Anvers, en direcció Nord-Est, es troba la formosa contrada de Mik, nom que porta un castell senyorial de l'Edat mitjana, i una granja molt antiga i renomenada en la regió. El Sanatori, obra portada a cap pels elements socialistes, està destinat exclusivament al guariment de la tuberculosi dels obrers portuaris d'Anvers.

Aquesta obra ja acariciada abans de la guerra, no pogué portar-se a terme a causa d'aquesta; però tantost finida, els dirigents del Sindicat del Transport debateren de nou la qüestió. Al cap de 16 anys, han pogut veure llur somni realitzat.

Aquest Santori està enclavat al bell mig d'un paratge frondosíssim de pins, que ocupen una extensió de 32 hectàrees de terreny, en un lloc molt sà. Al seu voltant mateix, hi ha una bona extensió de terreny de conreu i la granja que proporciona el més indispensable al Sanatori.

Hi ha també grans jardins que, des de la terrassa o solàrium, li donen un aspecte de lloc de repòs i gaudi, cosa que tonifica els nervis i els malalts frueixen sense enyorar les delicadeses i atencions de la llar.

Presideix l'entrada al Sanatori, un monument simbòlic de pedra picada en figura d'un descarregador del moll, que sosté en els seus braços forçuts un altre obrer decandit, que a causa del seu defalliment no pot sostenir-se. Mostra palesa que el fort ha d'ajudar el feble.

El Sanatori, que fou inaugurat oficiosament l'any 1928, contenia planta baixa i un primer pis per a allotjar-hi solament 7 malalts. D'aleshores ençà, no s'ha parat de treballar-hi, fins habilitar-lo per a 54 malalts, cosa que es pot fer en l'actualitat.

La construcció, d'estil moderníssim, és dirigida per un arquitecte especialitzat en aquesta classe de construccions.

Els aparells sanitaris són tan moderns, que alguns, únics al món, han estat construïts exclusivament per a aquest Sanatori i llur construcció data de les darreries de l'any 1933.

Els aparells de radiografia, raigs ultra-violeta i tot el que pertoca a la terapèutica emprada, és de la tècnica moderna més recent.

Els aparells de cuina són dels més perfeccionats i no es gasta carbó, sinó benzol: les olles de bullir la llet, estan proveïdes d'un doble dispositiu, que fa que una vegada bullida, ella mateixa canvia la temperatura de calenta en freda, fent que la llet es guardi fresca sense necessitat de trasbalsar-la.

Tots els malalts posseeixen els utensilis d'ús particular exclusivament incanviables, per mitjà de numeració; usen sempre els mateixos, àdhuc els rentadors i banyeres; tenen a llur disposició armaris de tota mena, numerats: per a la roba interior; per al calçat, per a la roba de mudar; per als accessoris d'higiene, els de la boca i els de «toilette», convenientment espaiats.

Tots aquests armaris, es tanquen amb una sola clau per cada número. Bona mesura de previsió perquè hom no pugui tocar res d'altri.

En l'actualitat, el Sanatori conté planta baixa, el primer pis per a dormitori, i el segon de terrassa o solàrium. En la planta baixa hi ha: el despatx i direcció; laboratori i clínica; el menjador i la cuina. El menjador, quadrat i molt espaiós, amb sortides als jardins per la part Nord-Est i Sud-Oest. Aquest menjador podria passar millor pel d'un hotel que no pas d'un Sanatori; les taules d'unes dimensions de 1'80 per 1'50 metres, per a 4 persones; porten al centre un gerro amb flors i el servei es compon de plats per cada menja i gots per a aigua i cervesa. La ràdio amenitza les hores de repàs.

A la part Est, on hi ha el fort del Sanatori, puix que aquest té la forma d'una T, a la part central, sortint, hi ha una semicircumferència d'uns 10 metres de diàmetre per 5 de radi, un salonet de repòs i esbarjo per a l'hivern i dies de pluja; i a la part dreta i esquerra d'aquest saló, els dormitoris: dos a cada banda, de 7 llits cada un, adossats a la paret de cara al sol, amb unes vidrieres dividides en 6 trams, que s'obren girant sobre el seu centre cada una i a discreció o bé les 6 per la meitat plegables, mogudes molt fàcilment per un mecanisme de ballesta, que posa en moviment un joc de vissenfí. Així mateix totes les finestres es mouen pel mateix procediment, adaptat a les necessitats o circumstàncies on es troben emplaçades.

Al primer pis i a la part central, el saló de lectures, dos dormitoris a les parts extremes, amb unes cambres individuals per als casos més greus; tot en primer terme, de cara al sol; en segon terme, els rentadors, dutxes, banys, i les cambres amb els armaris; dues cambres, una a cada costat, de desinfecció dels recipients de butxaca per les matèries expectorades. Es rigorosament prohibit i observat, escopir a terra. Cada malalt pot desinfectar-se el propi recipient; hi ha, també, unes escopidores mecàniques de rotació, proveïdes d'aigua calenta corrent i de desinfectant que funciona al mateix temps, apuntalant el peu sobre una palanca.

El dipòsit on es renten els recipients de butxaca és molt curiós i higiènic. Es en forma de caldera d'un metre de diàmetre, i hi ha tants compartiments com malalts han d'usar-lo. Aquests compartiments són numerats per tal que hom no s'equivoqui. Es posa la botella en el seu lloc indicat on s'introdueix un petit tub, es tanca la tapadora per mitjà d'uns cargols de pressió, es dóna el corrent d'aigua i aquesta, a força de pressió, renta les ampolles. Això pot fer-se individualment o no. Aquest sistema de rentar, segons informació, és únic i construït exprofés per a aquest Sanatori.

Els llits, d'uns set pams, són l'últim model en aquesta especialitat. Baixos per evitar esforços als malalts, els sommiers són forts; els matalassos de llana, construïts a l'anglesa, tal com s'anomenen correntment, tenen unes mofles a dintre que els fan molt còomdes; amb ullets enreixats pels costats per tal d'airejar-se; dels dos coixins, l'un és fet del mateix sistema i l'altre, el de cap, és dels de forma corrent.

La terrassa o solàrium, pren tot l'esjai del pavelló Est, i està dividit en dues seccions, que parteix una paret d'uns 2'50 metres. De cara al sol i sota una petita teulada, tot al llarg de la paret, hi ha les lliteres de repòs, que poden ajassar-se a voluntat, tot obert al sol i al vent. A la part posterior, amarrat al mur de separació, uns espais coberts a meitat i amb bancs; els espais restants completament tancats amb vidrieres per a evitar els vents del Nord, desfavorables als malalts. Tota aquesta terrassa la circumda un passeig de 165 metres.

Anex al Sanatori hi ha el pavelló de safareig, tot ell mecànic i a vapor.

Posseeix, també, una granja: l'aviram hi abunda; la llet i la mantega, la proporcionen vaques. La carn de porc i els embutits, se'ls fan ells mateixos; hi ha, en l'actualitat, més de cinquanta caps d'aquest bestiar. Els transports i els animals per a ajudar a conrea la terra ho fan quatre formosos cavalls. Els llegums i tota l'horticultura se la proporcionen ells mateixos; les fruites també; poc és el que s'ha de comprar. Per al servei de la granja i l'horta, hi ha nou homes empleats.

Tenen cura del servei del Sanatori, a més de 8 dones a jornal, la directora, cap dels serveis interiors; 4 infermeres fixes. Del servei mèdic en tenen cura metges especialistes i si es presenta algun cas difícil o dubtós, hom en crida d'altres. La manutenció és la mateixa per als malalts que per al servei i així ho poguérem constatar el dia que hi fórem invitats.

El Sanatori té, en l'actualitat, una cabuda total per a 54 malalts, però, sortosament — per un sindicat de 12.000 afiliats — no n'ha d'allotjar més per avui, i és de desitjar que no superin el número 47. Quarantaset vides que es fa tot l'humanament possible per tal d'arrencar-les a una mort prematura i alleugerir-les en llurs sofriments.

Aquesta magnífica obra d'esforç collectiu es porta a cap — com ja hem dit — des de fa 16 anys, pels obrers del Transport Marítim de la Ciutat d'Anvers, afiliats al Partit Socialista Belga. Es un cas únic a Bèlgica que un sindicat local hagi reeixit a fer tan bella obra, puix que no hi han intervingut altres elements que els netaments obrers portuaris, sense l'ajut de l'Ajuntament ni de l'Estat. Tampoc no hi han intervingut els particulars.

Dubten els elements dirigents de la Mutualitat Portuària d'Anvers, que es doni un cas semblant a Europa. Nosaltres podem assegurar que no el coneixem pas, com tampoc no coneixíem aquest.

Aquesta obra puja a la respectable suma de dos milions cinc-cents mil francs, ço que palesa la capacitat dels obrers quan aquests són dirigits per elements conscients de llur comès.

La Mutualitat no descura tampoc les necessitats de les llars dels malalts, puix que llurs familiars són també assistits i ajudats. Per no tenir enllestit el pavelló de dones, aquestes són trameses a altres Sanatoris, pagant llur cost la Mutualitat. Els infants també són assistits en altres indrets i es dóna el cas d'un infant tuberculós que abandonat pels seus familiars, la Mutualitat se l'ha afillat. Des de fa vuit anys que aquest infant no ha vist els seus, als quals no coneix. La Junta Mutualista, dos cops l'any, li fa una visita collectiva, i li porta el necessari, puix que aquest sojorna en un Sanatori prop de la mar — a Ostende — pagant religiosament les mensualitats per al seu guariment, cosa que els obrers portuaris d'Anvers, tenen al cor que es realitzi.

Millor prova de germanor i humanisme entre els homes, no sabríem on trobar-la.

E. ROVIRA I BORI

SOLIDARITAT INTERNACIONAL

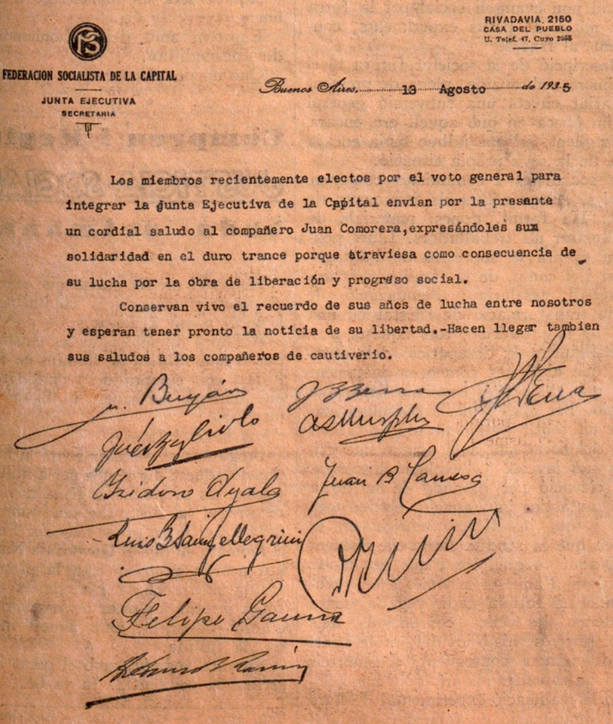

RIVADAVIA 2150
CASA DEL PUEBLO
U. Telef. 47. Corro 2068

FEDERACION SOCIALISTA DE LA CAPITAL

JUNTA EJECUTIVA
SECRETARIA

Buenos Aires, 13 Agosto de 1935

Los miembros recientemente electos por el voto general para integrar la Junta Ejecutiva de la Capital envían por la presente un cordial saludo al compañero Juan Comorera, expresándoles su solidaridad en el duro trance porque atraviesa como consecuencia de su lucha por la obra de liberación y progreso social.

Conservan vivo el recuerdo de sus años de lucha entre nosotros y esperan tener pronto la noticia de su libertad.-Hacen llegar también sus saludos a los compañeros de cautiverio.

El llibre del company Comorera

L'avi

Ja hem tingut a les mans els primers exemplars d'aquesta obra. Forma un volum de 360 pàgines amb més d'un centenar de gravats. A la portada la figura de l'Avi amb els seus dos néts destacant sobre un fons vermell, que és d'un efecte magnífic. En resum: una presentació ben reeixida.

Fins que l'enquadernació no estigui llesta no sortirà l'obra al carrer. Serà dintre tres o quatre dies. Els companys que n'han encarregat exemplars poden passar a recollir-los a la nostra redacció (Pelai, 10, primer) dimecres vinent. El mateix dia seran repartits a domicili els exemplars adquirits i dipositades a correus les expedicions per a l'exterior.

Des del dimecres vinent, doncs, tots els companys que en desitgin exemplars poden passar a adquirir-los a la nostra redacció a qualsevol hora de la tarda, fins a les nou de la nit.

IL·LUSTRACIONS D'ANTONI UTRILLO

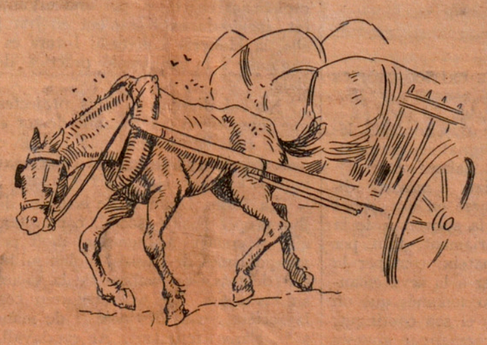

Pro JUSTÍCIA SOCIAL

LA NOSTRA PREMSA

L'altre dia, la Direcció i Administració de JUSTÍCIA SOIAL, adreçava una crida a tots els companys, Seccions i altres organismes de la U. S. C. I fent-me ressò d'ella vaig a exposar un pensament, per mi temps ha acaronat de publicar-lo, i aprofito l'avinentesa per a fer-ho.

Tots estem d'acord que cal procurar una major difusió de la nostra premsa, sobretot tendint aquesta als forts nuclis obrers que resten al marge, ja sigui per manca de mitjans, ja per desconeixement. A fi de subsanar això, almenys en el que es pugui, s'ha d'enviar el setmanari arreu de Catalunya, i, com a llocs més apropiats, a totes les Biblioteques, ja siguin de caràcter popular, com són les de la Generalitat o Caixa de Pensions, o bé d'Entitats culturals o recreatives, i àdhuc a les polítiques d'squerra.

Això, naturalment, llegida la crida, es comprèn que no pot fer-ho l'Administració per manca de mitjans, i a tal fi jo penso que als pobles en els quals existeix Secció de la U. S. C. s'encarregui aquesta de la subscripció, no existint Secció, la Federació Comarcal de la demarcació, i a manca d'ambdues, el C. E. del Partit o bé militants que vulguin subscriure la tramesa, a una Biblioteca.

Crec que l'encàrrec no és feixuc i tots podem pensar ja la quantitat de lectors que tindria JUSTÍCIA SOCIAL. Mireu només la llista de Biblioteques Populars i de la Caixa de Pensions per a la Vellesa.

Únicament crec que cal vigilar que no sabotegin la lectura llençant-lo a un recó o bé no posant el setmanari al públic.

ESTEVE CORTÉS

Què esperen?

Diu en Pich que quan hi hagi ordre d'obertura de les entitats clausurades, les que ho sollicitin— fins per telègraf—seran obertes el mateix dia.

Perfectament. Ara només falta un petit detall. ¿Quan vindrà aquesta ordre d'obertura, tantes vegades promesa i esbombada?

JUSTICIA SOCIAL

EPOCA IV - NUM. 28
BARCELONA
12 d'octubre del 1935

PREU: 20 cents.

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ

Trimestre	2'50
Semestre	5'00
Any	10'00

Redacció i administració:
Carrer Pelayo, 10, 1.r, 1.a
TELEFON 21045
BARCELONA

35

memoriaesquerra.cat — Justícia Social (Barcelona, 1933-1936), 12/10/1935, pàgina 1